

יאיר ניצני מרים גבה

כמה שירים אפשר למכור לאמריקה

אחרי השיבוט שמתכננים האמריקנים לאירוויזיון, הנה עוד פורמטים מקומיים שנוכל לייצא אל מעבר לאוקיינוס

איור: טל לזר

בתחום התחבורה אני מציע לייצא את השלט המייצג היטב את מערכת היחסים הבלתי פורמלית בין האזרח לרשות המ- בצעת: "פקח אני פורק סחורה". השלט הזה הוא ניסיון נואש למסד את החלטתה הישראלית, ולמרות שהוא ההיפוך הגמור מכל מה שאמריקנים מאמינים בו (דהיינו, אם אסור לחנות, פשוט אל תחנה), אני חושב שהגיע הזמן שגם הם יכניסו קצת אי סדר במערכת.

גם הנהוג להתנגב מהצד לראש התור בפקק ולשאול בתמי- מות את המכוננית השכנה אם זו הפנייה לתל אביב, כאילו אין וויזו בעולם, הוא בר יצוא. באנגלית זה יהיה: "Excuse me, New Jersey left?"

לאמריקנים אין את מה שלנו יש בשפע, וזה מקומות קרו- שים - בהנחה שהדיינר עם ההמבורגר הכי גדול באלבמה לא נחשב מקום קרוש. לאמריקנים אין קברי צדיקים, שיעורו לרווקות ולרווקים למצוא שירור; כותל שאפשר להכניס בו פתקים ולצעוק על נשים שילכו לקיר אחר; ואין להם גם את התירוץ המושלם לא לבנות בתי חולים, כי בכל פעם שמנסים, מתברר שיש מתחת איזה קבר עתיק. אם נייצא כמה מהאתרים האלה לאמריקה, או לפחות נפתח שם בזכיינות סניפים של קבר רחל, אולי נעביר את הבעיה לשם ונוכל לריב כאן קצת פחות. האמריקנים גם לא מכירים את הקונספט המושלם של פיקניק באי תנועה או על הדשא של תחנת רכבת צפון, וכמו פרימי- טיבים הם ממשיכים להתעקש לעשות ברביקיו רק בחצרות של בתים ופארקים מוסדרים ומשעממים, שמונעים מהבשר שלהם לקבל את הארומה המושלמת של עשן אגוזים. אני בעד לייצא לשם את הענף, ורואה בדמינוני אלפי מנגלים על גשר הזהב של סן פרנסיסקו או על מדשאות ווליסטריט.

הייתי מייצא את כל הדברים האלה בעצמי אם לא היינו באמצע החמסנים של אוגוסט, שזה פורמט ששום אמריקני לא יסכים לקנות מאיתנו. חשבתי גם למכור להם את הביטוי "after the holidays", אבל אין לי זמן לזה עכשיו. אעשה את זה מייד אחרי החגים. ●

yairn@israelhayom.co.il

גם התיאטרון הישראלי, שבימים אלה זקוק למקורות הכנ- סה חלופיים, יכול לנסות למכור לאמריקנים גרסה של המחזה "בוסטן ספרדי", שייקרא שם Hispanic Garden. את "קובלן" אפשר להתאים לקהילה האפרו-אמריקנית, שהמאבק שלה לש- וויזן מעסיק כרגע את האומה כולה, תחת השם "קובלאק".

ברור שהאמריקנים המציאו את המזון המהיר ואת מקדונלד'ס, פיצה האט וברגר קינג, אבל אין להם שום דבר שמשווה לסודוך שלנו, שבו אתה יכול באמצע הלילה לתקוע כתף בקר ברוטב פסטו בתוך לח- מנייה מלחם דגנים. למיטב ידיעתי, גם אין בארה"ב נציגות לסביח של עובה. אמנם לא יהיה קל לתרגם את

המילה סביח לאנגלית, וגם לא את מילון המונחים שלו, אבל הנה אני תורם כמה דוגמאות שעשויות לעבוד:

- to onionize - לבצלל
- to parsleyze - לפטרל
- to eggonize - לבצבץ
- to humenize - לחמם
- to pickle cucumberize - לחמצץ

ישראל מיוחרת גם בארוחות הבוקר שהיא מציעה לאורחי המלונות באילת. אני בעד שנייצא את מה שמכונה ארוחת בוקר ישראלית, הכוללת ג'חנון, מלאווח, ביצים קשות, בורקס, חביתות, מקושקשת, פנקייק, 20 סוגי גבינות, יוגורטים, מנות אחרונות, ולפעמים גם צנתור ביוספטל. האמריקנים כבר סובי- לים מאכילת יתה, אבל גם אותה אפשר לגוון קצת.

גם בנושא הלבוש אנחנו פורצי דרך, ויש לנו לפחות שתי המצאות שיכולות לחולל מהפכה אופנתית ולהדהים את טומי הילפיגר וחבר מרעיו: כובע הטמבל הישן והטוב (Stupid Hat) וסנדלים תנ"כיים (Bible Sandals) בשילוב גרביים.

השבוע פורסם שמודל האירוויזיון האירופי הוותיק מתפשט לארה"ב, שם תתקיים התחרות בין 50 המדינות שמי- רכיבות אותה. כל מדינה תבחר שיר מקורי שייצג אותה ותנסה לזכות במקום הראשון, במה שיוכל להיקרא כאן ארה"וויזיון. פעם האירופאים לא חיכו 60 שנה כדי לייצא משהו לאמי- ריקה. כשהיה להם משהו טוב ביד, גם אם הרעיון היה אמריקני במקור, הם לא היססו. בשנות ה-60, במסגרת מה שכונה "הפי- לישה הבריטית", הביטלס כבשו את אמריקה, ואחריהם הגיעו שלל הרכבי רוק. אז למה עם האירוויזיון חיכו עד עכשיו? כשריברת בעבר עם אמריקנים על האירוויזיון, הם לא הבינו על מה המהומה. לא הכירו את פרנק נף, לא ידעו שדרוז פואה זה 12 נקודות, שרוואיו-אוני זה בריטניה, סווד זה שבדיה, ועטרי זה שם של זמרת ולא של משחק מחשב מהאייטיז.

לאמריקנים לא חסרות תחרויות שירה, ולשווק את האיר- וויזיון למי שכבר יש לו "אמריקן איידול", "אקס פקטור" ו"דה וויס" זה קצת כמו למכור קרח לאלסקה. מצד שני, עד כמה שזה נשמע תמוה, כנראה אף פעם לא היתה תחרות שירה בין מדינות בארה"ב, ושאלו למי שהצליח להרים את ההפקה הזו. לנו זה כמובן יהיה קצת מוזר לראות תחרות שבה כולם אמריקנים ששרים באנגלית, הרי זו לא תחרות אם אין שיר בטורקית, להקה של מדרובים עם קרחות מפינלנד, מקהלה של גיאורגיות זקנות, זמרת עם זקן מלוקסמבורג ומנחים שמדב- רים בשלוש שפות ולא סגורים אם הם סלובנים או סלובקים. מצד שני, תחשבו על הפוטנציאל שיש לתחרות ביבשת החדשה. אם האמריקנים לא יסתפקו בביזאר וייתנו לאמנים מפורסמים לייצג את המדינות, נוכל לראות את נציג מדינת ניו ג'רזי, ברוס ספרדינגסטון (בשירו "אני נולדתי לשלום אין דה יו.אס.איי"), מתמודד מול נציג ניו יורק, בילי ג'ואל (שבמחווה ליהודה כהן יבצע את "Always a Women" בשפת הבי"ת); ואת דולי פרטון, נציגת נשוויל, טנסי, מתחרה מול זי זי טופ, נציגי טקסס (שבמחווה לתחרות יבצעו את "הללויה" וישנו את שמם ללהקת חלב ודונאטס).

ישראל הצליחה לא רע באירוויזיון, וטוב יעשה משרד החוץ אם יעמיד מייד אנשים כמו שלמה צה, יואב גיי נאי, דורון מדלי, גלי עטרי ויהודה כהן בראש צוות סיוע הומניטרי למדינות התומכות בישראל, כדי שיוכלו לנצח בתחרות. אנחנו נעזור להם לבחור שיר עם שם שנושא ניחוח בינלאומי כמו "דיווה", "טוי", "מלווי", "אמן" ו"עולה עולה" (שלטובת הקהילה

הפורטוריקנית בארה"ב אפשר יהיה להפוך ל"אולה אולה"); נדגיש בפניהם שיש יתרונות מוכחים לזמרים ממוצא תימני, למרות שהתימני היחיד שמוכר בארה"ב הוא בן לאדן; נסביר להם איך להעמיד מאחורי הזמר להקת ריקודי עם עליוה בחול- צות רקומות, כמו שעשינו ב"כאן נולדתי" וב"חי", ואם לא יזכו, איך להסביר שהכל נובע מאנטישמיות (או מאנטי-מורמוניות).

הרעיון לייצא רעיונות אירופיים וישראליים לארה"ב לא חייב להיעצר באירוויזיון. אם הצלחנו למכור להם בקניונים "בוץ מים המלח" במחיר של חופשה בים המלח - אין סיבה שלא נצליח למכור להם כמה דברים נוספים. למשל, פסטיבלי ילדים, שהם סוג של אירוע שהאמריקנים לא חשבו עליו ויכול לתפוס חזק בארה"ב. כדי לרכוב על ההצלחה של החוכבת הכי גדולה שלנו באמריקה, נוכל לקרוא לזה "פסטיגל גדות". זה נכון שלא כל האמריקנים מכירים את חנוכה, לא בטוח שהשיר המעורבן "מי יודע מדוע ולמה לובש הגריזלי פיג'מה" יעבור, ואם כוב דילן יסכים להופיע בפורמט של ארבעה מופי- עים ביום עם שירו "לייק א רולינג בימבה". אבל אפשר לנסות.